

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง หญิงชรา : ภาพตัวแทนในรายการสารคดีโทรทัศน์ “คนค้นคน” นี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อวิเคราะห์การประกอบสร้างภาพตัวแทนหญิงชราในรายการสารคดีโทรทัศน์ “คนค้นคน” จำนวน 5 ตอน และเปรียบเทียบการรับรู้ความหมาย “ภาพตัวแทนหญิงชรา” จากกลุ่มตัวอย่างหญิงชราที่มีประสบการณ์ชีวิตหรือโลกแห่งประสบการณ์จริง (World of Reality) แตกต่างกัน ตามเกณฑ์เรื่องภูมิลำเนา การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และรูปแบบการดำเนินชีวิต โดยผู้วิจัยจะศึกษาทั้งในระดับการวิเคราะห์เนื้อหา/ตัวบท (Textual Analysis) และการวิเคราะห์ผู้รับสาร (Audience Analysis) ของรายการสารคดีโทรทัศน์ “คนค้นคน” ซึ่งมีระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. การวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis)

ผู้วิจัยจะวิเคราะห์การประกอบสร้างภาพตัวแทนของหญิงชราที่เป็น “คนค้นเรื่อง” (ตัวละครหลัก) ในรายการสารคดีโทรทัศน์ “คนค้นคน” ซึ่งออกอากาศระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2546 ถึง 31 ธันวาคม 2547 โดยผู้วิจัยจะพิจารณาหญิงชราที่เป็น “คนค้นเรื่อง” (ตัวละครหลัก) ในรายการ ตามเกณฑ์ผู้สูงอายุเกณฑ์ผู้สูงอายุที่ปรากฏในงานวิจัยเรื่องภาพลักษณ์ของผู้สูงอายุในงานโฆษณาทางโทรทัศน์ (สุรกุล เจนอบรม, 2534, น. 4-5 อ้างถึงใน ปานจักษ์ ทองปาน, 2540, น. 38) ดังต่อไปนี้

1. พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุจากลักษณะอายุจริงที่ปรากฏ (Chronological Aging) คือบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป

2. พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุจากลักษณะการเปลี่ยนแปลงร่างกาย (Biological Aging) เช่น ผมเริ่มขาว ผิวหน้าเหี่ยวย่น ตกกระ สายตายาว ศีรษะล้าน ฯลฯ

3. พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุจากลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจและสติปัญญา (Psychological Aging) เช่น ระบบความทรงจำเปลี่ยนไป การเรียนรู้เริ่มลดน้อยถอยลง

4. พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุจากลักษณะบทบาททางสังคม (Social Aging) เช่น บทบาทความเป็นแม่ หรือบทบาทความเป็นยาย เป็นต้น

หากหญิงชราที่เป็นคนต้นเรื่องในรายการสารคดีโทรทัศน์ "คนค้นคน" ตรงตามหลักเกณฑ์ใดหลักเกณฑ์หนึ่งนั้น ผู้วิจัยจะถือเป็นหญิงชราในงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 5 ตอน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1

แสดงรายละเอียดรายการสารคดีโทรทัศน์ "คนค้นคน" จำนวน 5 ตอน

ชื่อตอนที่ออกอากาศ	วัน เดือน ปี ที่ออกอากาศ
1. สม งามอยู่ ราษฎรเต็มขั้นแห่งทับทัน	2 ธันวาคม 2546
2. หญิงชราจากบ้านหนองสาหร่าย	4 พฤษภาคม 2547
3. ยายไฮ คนหวงแผ่นดิน	1 มิถุนายน 2547
4. ผู้หญิงที่โลกเรียกแม่	21 กันยายน 2547
5. ยายกระดูกเหล็ก แห่งบ้านกอกดอนพะยอม	5 ตุลาคม 2547

เรื่องย่อของรายการสารคดีโทรทัศน์ "คนค้นคน" จำนวน 5 ตอน มีดังต่อไปนี้

1. ตอน "สม งามอยู่ ราษฎรเต็มขั้น แห่งทับทัน"

ยายสม งามอยู่ อายุ 72 ปี จ.สุรินทร์ จบการศึกษาระดับประถมศึกษาที่ 3 ได้ร้องเรียนหน่วยราชการเป็นเวลากว่า 20 ปี เพื่อขอความเป็นธรรมกรณีพิพาทเรื่องที่ดินที่นำไปจำนองกับเพื่อนบ้าน ที่ไปเจรจาเพื่อไถ่ถอนแต่ไม่เป็นผลสำเร็จ และได้ยื่นฟ้องต่อศาล ศาลตัดสินให้ชนะคดี แต่หลังจากนั้น 2 ปี เจ้าหนี้ได้ฟ้องกลับเพื่อเรียกทรัพย์สินคืน ซึ่งในครั้งนั้นเจ้าหนี้ชนะและสามียายได้เซ็นต่อหน้าศาลยกที่ดินในส่วนของตนให้แก่เจ้าหนี้ ด้วยความไม่รู้หนังสือ ในที่สุดเจ้าหนี้ที่ช่องทางทำเนียบรัฐบาลได้นัดให้ยายเข้าพบเพื่ออธิบายเรื่องราวต่างๆ และสรุปว่า ที่ดิน 12 ไร่ในส่วนของสามียายได้ตกเป็นของเจ้าหนี้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย

2. ตอน "หญิงชราจากบ้านหนองสาหร่าย"

ยายเสียม สี่เมือง อายุ 80 กว่าปี อาศัยอยู่กับลูกสะใภ้ และหลาน ที่จังหวัดนครราชสีมา ไม่ได้รับการเหลียวแลจากลูกจำนวน 6 คน เป็นเวลากว่า 20 ปี ยายประกอบอาชีพ

ขายผักพื้นเมืองที่สะพานควายทุกวันศุกร์-อาทิตย์ เพื่อหารายได้มาเลี้ยงตนเองและหลาน รวมถึงรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในบ้าน

3. ตอน “ยายไฮ คนหวงแผ่นดิน”

ยายไฮ ชันจันทา อายุ 76 ปี จ.อุบลราชธานี มีอาชีพชาวนา ได้รับผลกระทบจากโครงการของรัฐ ในการสร้างอ่างเก็บน้ำห้วยละห้า จนน้ำไหลเข้าท่วมที่นา สูญเสียที่ดินทำกินจำนวนมากแต่ไม่ได้รับเงินชดเชยจากทางราชการ ยายไฮร้องเรียนหน่วยราชการเป็นเวลา 27 ปี ก็ยังไม่ได้รับคำตอบ กระทั่งตัดสินใจทุบเขื่อนจนเกิดข้อพิพาทกับชาวบ้าน เจ้าหน้าที่รัฐจึงเข้ามาไกล่เกลี่ยและให้หน่วยราชการที่เกี่ยวข้องคืนที่ดินให้แก่ยายไฮ และสร้างระบบน้ำประปาให้แก่คนในหมู่บ้าน

4. ตอน “ผู้หญิงที่โลกเรียกแม่”

ยายเคลือ สนิธิรักษ์ อายุ 68 ปี จ.อุทัยธานี มีอาชีพเก็บผักข้างรั้วไปขาย ฐานะความเป็นอยู่ค่อนข้างยากจน อาศัยอยู่กับลูกสาวคนสุดท้ายที่ป่วยเป็นโรคเอดส์ ดวงตาบอด โดยยายทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลทุกอย่าง ยายเคลือ มีลูกทั้งหมด 5 คน โดยลูกสาว 2 คนติดเชื้อ H.I.V. ลูกชายอีกคนหนึ่งป่วยเป็นโรคตับแข็งขั้นรุนแรง ส่วนอีกคนหนึ่งประสบปัญหาทางเศรษฐกิจ ยายเคลือได้ช่วยเหลือลูกทุกวิถีทางเท่าที่แม่คนหนึ่งจะทำได้

5. ตอน “ยายกระดุกเหล็ก แห่งบ้านกอกดอนพะยอม”

ยายดี ชาลี อายุ 73 ปี จ.บุรีรัมย์ อาศัยอยู่กับหลานกำพร้า 4 คน มีอาชีพรับจ้าง ยายดี ชาลี เป็นคนยากจนที่มีความขยัน และยังเป็นคนที่มีความศรัทธาต่อความยากลำบากและความยากจนในเชิงบวก รู้จักเรียนรู้ที่จะอยู่กับความทุกข์และความยากจนได้อย่างมีความสุข

2. การวิเคราะห์ผู้รับสาร (Audience Analysis) กลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาในครั้งนี้คือ ผู้หญิงที่อยู่ในวัยชรา เนื่องจากเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ตรง (Direct Experience) เรื่องความชราและเป็นผู้ที่อยู่ในวัยเดียวกันกับ “คนต้นเรื่อง” (ตัวละครหลัก) ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างหญิงชรา นั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1 เลือกผู้หญิงที่อยู่ในวัยชราตามเกณฑ์การพิจารณาผู้สูงอายุของนักวิทยาการผู้สูงอายุ (Gerontologists) (สุรกุล เจนอบรม, 2534, น.4-5 อ้างถึงใน ปานจักษ์ ทองปาน, 2540, น.38) ดังนี้

1. พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุจากลักษณะอายุจริง ที่ปรากฏ (Chronological Aging) คือบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป
2. พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุจากลักษณะการเปลี่ยนแปลงร่างกาย (Biological Aging) เช่น ผมเริ่มขาว ผิวหน้าเหี่ยวย่น ตกกระ สลายตายาว ศีรษะล้าน ฯลฯ
3. พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุจากลักษณะการเปลี่ยนแปลงทางจิตใจและสติปัญญา (Psychological Aging) เช่น ระบบความทรงจำเปลี่ยนไป การเรียนรู้เริ่มลดน้อยถอยลง
4. พิจารณาความเป็นผู้สูงอายุจากลักษณะบทบาททางสังคม (Social Aging) เช่น บทบาทความเป็นแม่ ความเป็นย่าหรือยาย เป็นต้น

หากหญิงชราคนใดมีลักษณะตรงตามเกณฑ์ดังกล่าวข้อใดข้อหนึ่ง ผู้วิจัยจะถือว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างหญิงชราสำหรับงานวิจัยครั้งนี้

2.2 เลือกผู้หญิงที่อยู่ในวัยชราที่ผ่านเกณฑ์ข้อใดข้อหนึ่งในการพิจารณาผู้สูงอายุของนักวิทยาการ (สุรกุล เจนอบรม, 2534, น. 4-5 อ้างถึงใน ปานจักษ์ ทองปาน, 2540, น. 38) แล้วพิจารณาคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน ให้มีคุณสมบัติแตกต่างกันตามตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์ความหมายภาพตัวแทนของหญิงชราที่เป็น "คนต้นเรื่อง" (ตัวละครหลัก) ในรายการสารคดีโทรทัศน์ "คนค้นคน" เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในโลกความจริง (World of Reality) ที่แตกต่างหลากหลายมากขึ้น ซึ่งตัวแปรที่ได้จากการวิเคราะห์ความหมายภาพตัวแทนและนำมาเป็นเกณฑ์มีทั้งหมด 4 ประการด้วยกัน คือ เกณฑ์เรื่องภูมิลำเนา เกณฑ์เรื่องระดับการศึกษา เกณฑ์เรื่องฐานะทางเศรษฐกิจ และเกณฑ์เรื่องบทบาททางสังคม

2.3 ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยจะทำการสอบถามข้อมูลเบื้องต้นเพื่อศึกษาภูมิหลังของหญิงชราก่อนการสัมภาษณ์จริง โดยหญิงชราที่มีรูปแบบการใช้ชีวิตอยู่กับครอบครัว ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสอบถามจากคนที่รู้จักหญิงชรา หรือตัวหญิงชราโดยตรง ส่วนหญิงชราที่อาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์นั้น ผู้วิจัยจะศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของหญิงชราจากแฟ้มทะเบียนประวัติของเจ้าหน้าที่สถานสงเคราะห์คนชรา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างผู้รับสารหญิงชรา จำนวน 10 คน ที่เป็นไปตามเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.2
แสดงรายละเอียดกลุ่มตัวอย่างผู้รับสารหญิงชราจำนวน 10 คน

ชื่อ	อายุ	ภูมิลำเนา	อาชีพ	ระดับการศึกษา	รูปแบบการใช้ชีวิต
1. นันทพร	68 ปี	กรุงเทพฯ	ข้าราชการครู	ปริญญาตรี	อยู่กับครอบครัว
2. กิมไฉ่	69 ปี	นครปฐม	เกษตรกร	ป.4	อยู่กับครอบครัว
3. สง่า	84 ปี	นครปฐม	ไม่ได้ประกอบอาชีพ	เรียนที่วัด	อยู่กับครอบครัว
4. นิตยา	72 ปี	กรุงเทพฯ	เจ้าของหอพัก	ม.3	อยู่กับครอบครัว
5. คุณ	71 ปี	นครปฐม	แม่ค้าขายผัก	ป.2	อยู่กับครอบครัว
6. สุชาดา	72 ปี	กรุงเทพฯ	ข้าราชการครู	ปริญญาตรี	อยู่สถานสงเคราะห์
7. มาลัย	72 ปี	สมุทรสาคร	แม่ค้าขายผัก	ป.1	อยู่สถานสงเคราะห์
8. ทองศรี	76 ปี	มหาสารคาม	เกษตรกร	ป.2	อยู่สถานสงเคราะห์
9. ละม่อม	74 ปี	กรุงเทพฯ	ค้าขาย	ป.4	อยู่สถานสงเคราะห์
10. ผัน	69 ปี	บุรีรัมย์	เกษตรกร	ไม่ได้รับการศึกษา	อยู่สถานสงเคราะห์

เมื่อผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างหญิงชราเรียบร้อยแล้วจึงเปิดเทปรายการสารคดีโทรทัศน์ “คนค้นคน” ให้กลุ่มตัวอย่างหญิงชารับชม โดยเลือกเฉพาะฉากสำคัญจากสารคดีจำนวน 5 ตอนที่มีหญิงชราเป็นคนต้นเรื่อง และออกอากาศระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2546 ถึง 31 ธันวาคม 2547 ได้แก่ ตอนยายสม งามอยู่ ราษฎรเต็มขั้นแห่งทับทัน หญิงชราจากหนองสาหร่าย ยายไฮ คนหวงแผ่นดิน ผู้หญิงที่โลกเรียกแม่ และยายกระดุกเหล็กแห่งบ้านกอกดอนพะยอม จากนั้นจึงเข้าสู่ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะลึก (In-Depth Interview) โดยมีประเด็นคำถาม 2 ประเด็นหลัก คือ

1. กลุ่มตัวอย่างมีการถอดรหัสและรับรู้ความหมายภาพตัวแทนของหญิงชราตามประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) รายการสารคดีโทรทัศน์ “คนค้นคน” ทั้ง 5 ตอน ตามองค์ประกอบการเล่าเรื่อง (Narration) ในลักษณะอย่างไร

2. ความคิดเห็นและความรู้สึกที่มีต่อภาพตัวแทนหญิงชราของรายการสารคดีโทรทัศน์ “คนค้นคน” ที่ผู้ผลิตรายการได้ประกอบสร้างขึ้น

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) เรื่องการสร้างความหมายให้แก่ภาพตัวแทนหญิงชรา ในรายการสารคดีโทรทัศน์ “คนค้นคน” และการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างหญิงชรา จำนวน 10 คน แบบเจาะลึก (In-Depth Interview) เกี่ยวกับการรับรู้ภาพตัวแทนหญิงชราที่ปรากฏในรายการฯ จากกลุ่มตัวอย่างหญิงชราที่มีโลกประสบการณ์จริงแตกต่างกัน ซึ่งในการวิเคราะห์ความหมายและการรับรู้ภาพตัวแทนหญิงชราได้แบ่งเกณฑ์การพิจารณาเป็น 2 ส่วน ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis)

ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์การเล่าเรื่อง (Narration) มาเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ซึ่งในการศึกษาการเล่าเรื่อง (Narration) มีผู้รู้ได้ให้เกณฑ์และคำอธิบายไว้มากมาย โดยส่วนใหญ่มักเป็นองค์ประกอบการเล่าเรื่องของบันเทิงคดี (Fiction) สำหรับการเล่าเรื่องของสารคดี (Non-Fiction) มีกล่าวถึงอยู่น้อยมาก ผู้วิจัยจึงนำองค์ประกอบการเล่าเรื่องของบันเทิงคดีมาประยุกต์ใช้สำหรับการวิเคราะห์การเล่าเรื่องของสารคดีโทรทัศน์ “คนค้นคน” และประการสำคัญอีกประการหนึ่งคือ รูปแบบของรายการสารคดีโทรทัศน์ “คนค้นคน” เป็นรูปแบบ Dramatized documentary ที่มีกลวิธีการนำเสนอในลักษณะของบันเทิงคดี (Fiction) ดังนั้น องค์ประกอบการเล่าเรื่องแบบดังกล่าวจึงน่าจะมีความเหมาะสมในการค้นหาคำตอบสำหรับงานวิจัยครั้งนี้ ซึ่งองค์ประกอบการเล่าเรื่องสามารถสรุปเกณฑ์ได้ดังนี้

1. โครงเรื่อง (Plot) โดยแบ่งขั้นตอนการเล่าเรื่องได้ 5 ขั้นตอน ได้แก่
 - 1.1 การเริ่มเรื่อง (Exposition)
 - 1.2 การพัฒนาเหตุการณ์ (Rising Action)
 - 1.3 ขั้นภาวะวิกฤติ (Climax)
 - 1.4 ขั้นภาวะคลี่คลาย (Falling Action)
 - 1.5 ขั้นการยุติเรื่องราว (Ending)
2. แก่นความคิด (Theme)
3. ความขัดแย้ง (Conflict) สามารถจำแนกได้ 3 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่
 - 3.1 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับมนุษย์
 - 3.2 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ
 - 3.3 ความขัดแย้งระหว่างมนุษย์กับสิ่งที่เหนือธรรมชาติ

3.4 ความขัดแย้งภายในจิตใจ

4. ตัวละคร (Character) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

4.1 ตัวละครมิติเดียว (Flat Character) หมายถึง ตัวละครที่มีลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมที่สามารถสรุปได้ชัดเจน และคงลักษณะเช่นนี้เสมอ

4.2 ตัวละครหลายมิติ (Rounded Character) หมายถึง ตัวละครที่มีลักษณะหลากหลาย อาจขัดแย้งและคาดเดาได้ยาก มีการพัฒนา เปลี่ยนแปลงนิสัยหรือทัศนคติได้ตามเหตุการณ์

นอกจากการแบ่งประเภทตัวละครแล้ว คุณสมบัติของตัวละครยังเป็นอีกส่วนหนึ่งที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์หรืออยู่เสมอ โดยสามารถจำแนกตัวละครตามคุณสมบัติของตัวละครได้ดังนี้

1. ตัวละครผู้กระทำ (Active)

2. ตัวละครผู้ถูกกระทำ (Passive)

5. ฉาก (Setting) อันจำแนกได้เป็น 5 ลักษณะ ดังนี้

5.1 ฉากที่เป็นธรรมชาติ

5.2 ฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์

5.3 ฉากที่เป็นช่วงเวลาหรือยุคสมัย

5.4 ฉากที่เป็นการดำเนินชีวิตของตัวละคร

5.5 ฉากที่เป็นสภาพแวดล้อมเชิงนามธรรม

6. จุดยืนในการเล่าเรื่อง (Point of View) ผู้วิจัยได้อาศัยการจัดแบ่งจุดยืนพื้นฐานในการเล่าเรื่องของภาพยนตร์ ของ หลุยส์ จีอันเน็ตตี ศาสตราจารย์ทางภาพยนตร์ มหาวิทยาลัยคลีฟแลนด์ มาประยุกต์ใช้เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์จุดยืนในการเล่าเรื่องของสารคดี ซึ่งจุดยืนดังกล่าวแบ่งได้เป็น 4 ประเภทดังนี้

6.1 การเล่าเรื่องจากจุดยืนบุคคลที่หนึ่ง (The First-Person Narrator) คือ การที่ตัวละครตัวเอกของเรื่องเป็นผู้เล่าเรื่องเอง

6.2 การเล่าเรื่องจากจุดยืนบุคคลที่สาม (The Third-Person Narrator) คือ การที่ผู้เล่ากล่าวถึงตัวละครตัวอื่น เหตุการณ์อื่นที่ตนเองพบเห็นหรือเกี่ยวพันด้วย โดยที่ผู้เล่าเรื่องไม่มีตัวตนอยู่ในเรื่องและจะเรียกชื่อตัวละครในเรื่องเพื่อถ่ายทอดเรื่องราว

6.3 การเล่าเรื่องจากจุดยืนที่เป็นกลาง (The Objective) เป็นการเล่าเรื่องจากวงนอก อาศัยการสังเกตหรือรายงานเหตุการณ์โดยให้ผู้ชมเป็นผู้ตัดสินเรื่องราวเอง

6.4 การเล่าเรื่องแบบรู้รอบด้าน (The Omniscient) คือการเล่าเรื่องที่ไม่มีข้อจำกัดสามารถหยั่งรู้จิตใจของตัวละครทุกตัว สามารถย้ายเหตุการณ์ สถานที่ ข้ามพ้นข้อจำกัดด้านเวลา และสามารถสำรวจความคิดฝันของตัวละครได้อย่างไร้ขอบเขต

7. การสื่อสารผ่านภาพและเสียง (The Visual & Sound Images)

2. การถอดรหัส (Decoding Analysis) และการตีความหมาย (Making Sense) ภาพตัวแทนหญิงชรา ในรายการสารคดีโทรทัศน์ "คนค้นคน"

ผู้วิจัยจะศึกษาการถอดรหัส (Decoding Analysis) และตีความหมาย (Making Sense) ภาพตัวแทนหญิงชรา จากรายการสารคดีโทรทัศน์ "คนค้นคน" ของกลุ่มตัวอย่างหญิงชรา จำนวน 10 คน โดยอาศัยหลักเกณฑ์การถอดรหัส (Decoding) ของผู้รับสาร ที่สจวร์ต ฮอลล์ เสนอไว้มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ ซึ่งแบ่งได้ 3 รูปแบบดังนี้

1. การถอดรหัสด้วยจุดยืนแบบที่ผู้ส่งสารเข้ารหัสมา (Preferred code)
2. การถอดรหัสด้วยจุดยืนที่มีการต่อรองความหมายใหม่ที่แตกต่างไปจากความตั้งใจของผู้ส่งสารแต่มิได้คัดค้านโดยตรง หรือเป็นการสร้างกฎเกณฑ์มาต่อรองนั่นเอง (Negotiated code)
3. การถอดรหัสด้วยจุดยืนที่ต่อต้านหรือขัดแย้งกับความหมายที่ผู้ส่งสารใส่รหัสมา (Oppositional code)

ทั้งนี้ เพื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบการรับรู้ความหมายภาพตัวแทนหญิงชราในรายการสารคดีโทรทัศน์ "คนค้นคน" ของกลุ่มตัวอย่างผู้รับสารหญิงชราที่มีภูมิปัญญา การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และรูปแบบการใช้ชีวิตแตกต่างกัน ซึ่งภาพตัวแทนหญิงชราและการรับรู้ความหมายของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการศึกษาในครั้งนี้ อาจเป็นผลสะท้อนให้ผู้เกี่ยวข้องในฐานะผู้ส่งสารตระหนักในการนำเสนอภาพบนพื้นฐานความถูกต้องเหมาะสมและเป็นจริงอันจะนำมาซึ่งการจดจำรับรู้ของผู้รับสารต่อไป